

Zpráva z exkurze

Sociální zemědělství v praxi aneb nové možnosti rozvoje českého venkova

23. - 24. října 2017

Území Pardubického kraje a Kraje Vysočina

V říjnu 2017 se uskutečnila dvoudenní exkurze, která si kladla za cíl ukázat nové způsoby diverzifikace zemědělského sektoru, a to v návaznosti na využití dotačních prostředků z Programu rozvoje venkova (PRV) či jiných dotačních titulů, dále napomoci k dalšímu studiu či rozvoji této oblasti a podpořit aplikaci konceptu do praxe. Celkově účastníci navštívili čtyři místa a zajímavý byl také večerní program prvního dne s přednáškami a diskuzí.

Farma Květná, Květná 40, 572 01 Polička

Účastníky přivítal a po farmě prováděl ředitel Květné Zahrady Mgr. Ferdinand Raditsch. Farma Květná slouží aktivitám Květné Zahrady, z.ú. (Domu na půl cesty, Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc), ale i jako základna pro sociální podnikání (ubytování, školení) a zemědělskou výrobu. Sociálnímu podnikání se Květná Zahrada věnuje od r. 2009. Farma produkuje sýry, mléko, máslo, zeleninu, marmelády, sušené ovoce a další. Účastníci byli seznámeni s historií, provozem a financováním farmy; jakým způsobem spolupracují s neziskovým sektorem, samosprávou, podnikatelskými subjekty a širokou veřejností a dalšími zajímavostmi. Současně byl na farmě představen projekt realizovaný s finanční podporou PRV 2014-2020, a to *Stavební úpravy a rozšíření hospodářského objektu v obci Květná*. Předmětem projektu je přeměna stávajícího objektu na zpracovnu ovoce. Výsledkem projektu bude funkční celek připravený k výrobě, resp. zpracování ovoce pro výrobu džemů, sušeného ovoce a jablečného a hruškového moštu. Zpracované ovoce bude prodáváno ve stávající prodejně, která bude v rámci projektu vybavena prodejními regály. Farma byla krásnou ukázkou toho, jak může fungovat sociální podnikání a současně i inspirací v rámci diverzifikace zemědělského sektoru.

Farma Apolenka, Na Okrajích 156, 530 02 Spojil

Na místě bylo připraveno občerstvení pro účastníky ve formě ochutnávek z místní produkce sýrů. Po farmě prováděly ředitelka Jolana Štěpánková a hlavní hipolog Diana Houdová. Farma poskytuje příležitosti nejen pro osoby se zdravotním postižením prostřednictvím rehabilitace, pracovních zkušeností, sportovních aktivit či vzdělávání, to vše v prostředí zemědělského statku ve společnosti koní a ostatních zvířat. Farma produkuje mléko, farmářské sýry, tvarohy, jogurty.

Po návštěvě Farmy Apolenka autobus účastníky převezl na místo ubytování, kde byla připravena večeře a poté započal večerní program. Zajímavé i inspirativní přednášky zazněly z úst členů Pracovní komise Sociálního zemědělství zřízené při Ministerstvu zemědělství; z Odboru sociálních věcí Kraje Vysočina bylo prezentováno téma *Dosavadní zkušenosti, výhledy a otázky zapojení hendikepovaných v zemědělské výrobě* a z Odboru životního prostředí a zemědělství Kraje Vysočina byli účastníci seznámeni se zemědělstvím v dotčeném kraji z pohledu veřejné správy. Diskuze reagovala jak na jednotlivé prezentace, tak i na navštívená místa; diskuze probíhala i nad možnostmi využití dotačních prostředků včetně PRV a úskalími spojenými s aplikací konceptu do praxe aj.

Program druhého dne odstartoval po snídani, a to v nedalekých Zašovicích (4km vzdálených).

Farma Chaloupky, Zašovice 14, 675 21 Zašovice

Účastníky po farmě prováděl pracovník zemědělského družstva Tomáš Kružík. Toto centrum funguje od r. 2014 a je zaměřené na vzdělávání v oblasti faremního zpracování mléka a vlny, welfare a faremního chovu ovcí. Farma je na jedné straně vzdělávací, na druhé straně jde o plně funkční farmu zaměřenou na výrobu mléčných produktů. Ty pak končí nejen v místních obchodech, ale i v kuchyni pobytového ekocentra Chaloupky Kněžice. Farma dále nabízí např. semináře v oblasti zpracování mléka a vlny nebo také agroturistiku. Na farmě se pasou krávy plemene Jersey a jejich telátka, východofríské ovce, cigáje a další drobná hospodářská zvířata. Přímo na statku lze koupit mléčné produkty, které farma vyrábí (sýry, jogurty, tvaroh aj.). Současně byl na farmě představen projekt realizovaný s finanční podporou PRV, a to *Učebna pro výuku faremního chovu a zpracování vlny*.

Ekocentrum Chaloupky Kněžice, Kněžice 109, 675 29 Kněžice

Účastníky provázela Ing. Kříž Martin, vedoucí ekocentra a zástupce ředitele pro programovou činnost a RNDr. Jozef Zetěk, ředitel Ekocentra Chaloupky. Účastníci byli seznámeni s činnostmi Ekocentra, které je propojeno s nedalekou Farmou Zašovice. Ekocentrum nabízí školám programy zaměřené na poznávání ekosystémů, lesní moudrost, život na vesnici před 100 lety. Využívají vlastní dětskou farmu v ekocentru i farmu v Zašovicích, přírodní zahradu a další přílehlé přírodní prostory. Také stravování v ekocentru je převážně z místních surovin, využívají také mléčných výrobků z farmy v Zašovicích. Zde byl představen další projekt finančně podpořený z PRV, a to Chaloupky jako ekopenzion.

V posledním místě exkurze byl zajištěn oběd a po krátké diskuzi byla dvoudenní exkurze s velice pozitivními ohlasy oficiálně ukončena. Účastníky exkurze byli zájemci z řad samosprávy, zemědělského sektoru, neziskových organizací, univerzit, partneři Celostátní sítě pro venkov aj. Nejzajímavější částí programu byla hodnocena exkurze na farmě Květná s tím, že účastníci vyzdvihli velice zajímavý a přínosný výklad ředitele farmy. Cíl exkurze byl splněn a současně došlo k transferu zkušeností mezi účastníky a výměně kontaktů pro budoucí možnou spolupráci.

Zpracovala: Ing. Sýsová Lucie, koordinátor CSV NUTS2 Jihovýchod

Dne: 25. 1. 2018, v Brně